

AP 3 INTERN LIKVIDITETSFREMSKAFFELSE PÅ BEDRIFTEN - HVORFRA OG HVORDAN?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Kan likviditet fremskaffes internt på bedriften? Hvor kan likviditet være bundet? Hvad bør man undersøge forud for et møde i banken, når der skal drøftes likviditetsfremskaffelse?

Hvordan vurderer banken dit ekstra likviditetsbehov? Kan du selv bidrage med intern likviditetsfremskaffelse? Hvorfra skal likviditeten komme, og hvad er omkostningerne? Få tips til, hvordan du møder velforberedt op til forhandling i din bank.

Det betaler sig at være godt forberedt. Det signalerer nemlig, at man har sat sig ind i problemstillingen, at man anerkender, at man selv er en del af løsningen, og at man har forberedt sig på forskellige, mulige scenarier. Samtidig vil banken bedømme dine muligheder for ekstraordinær kredit ud fra blandt andet din ansvarlighed i forhold til selv at være en del af løsningen.

Når banken mener, at du selv bør være en del af løsningen og bør fremskaffe likviditet internt på bedriften

Set med bankens briller kan det være muligt at fremskaffe likviditet internt på bedriften. Det kan sagtens være reelle muligheder, som tidligere har været oversete, eller det kan være muligheder, som på den korte bane vil generere likviditet, men på længere sigt vil påføre bedriften ekstra omkostninger, og derfor ikke er en rentabel beslutning. Banken vil opfatte det positivt, hvis du før mødet har sat dig ind i dine egne muligheder – og tilhørende omkostninger.

Muligheder for likviditetsfremskaffelse internt på bedriften

Før man træffer beslutning om, hvorfra likviditetsfremskaffelsen skal komme, er det godt at være forberedt på muligheder og eventuelle omkostninger.

De fleste vil betragte en reduktion af de budgetterede kapacitetsomkostninger som den mest oplagte mulighed for likviditetsfremskaffelse. Men der er også andre – og nogen gange oversete - muligheder, som måske kan bidrage med en væsentlig likviditet på bedriften.

Nedenfor er listet nogle muligheder for likviditetsfremskaffelse internt på bedriften samt de

tilhørende opmærksomhedspunkter, som du bør overveje, før du beslutter dig. Det er ikke sikkert, at alle muligheder er relevante for dig, men det, at du har opnået viden og gjort dig overvejelser om muligheder og de dertilhørende omkostninger ved intern likviditetsfremskaffelse, vil alt andet lige forbedre din forhandlingssituation.

Veksling af egenkapital til likviditet – beholdninger

Få et overblik over din aktuelle beholdningsstatus og muligheden for likviditetsfremskaffelse her. Overvej, om det er muligt at fremskaffe likviditet ved salg af foder. Få et overblik over dine muligheder i forhold til høsten 2016 og dit forventede foderforbrug. Og mest vigtigt: vurder hvordan en optimal markplan for 2017 kan se ud – set ud fra en likviditetsmæssig synsvinkel.

Beholdningerne indgår som en del af bedriftens aktiver. Typisk vil mange landmænd ikke betragte beholdningerne som en mulig kilde til likviditet. Ikke desto mindre er det en god øvelse at kigge på beholdningernes størrelse – ikke kun i foderenheder, men også i kroner og ører.

Kend dine beholdninger

Hvis du kender dine beholdningsstørrelser og dit faktiske forbrug per måned, vil du med udgangspunkt i dit forventede forbrug kunne beregne, om du har tilstrækkeligt foder på lager, eller om der er en uudnyttet mulighed for likviditetsfremskaffelse. Hvis du får udarbejdet budgetopfølgning på resultatniveau (inklusive de faktiske foderomkostninger), vil det være nemt for dig at foretage beregningen. Her skal du blot aflæse dit faktiske foderforbrug og din beholdningsstørrelse. Derefter kan du dele beholdningsstørrelsen med foderforbruget og hurtigt se, hvor lang en periode du har foder til. På nuværende tidspunkt bør lageret ikke være større, end det dækker det forventede forbrug frem til, at årets høst er på lager, plus eventuelt en lille buffer.

Mulighed for salg af foder

I nogle tilfælde vil det vise sig, at der er foder nok på lager og dermed også en mulighed for at veksle foder til likviditet via et salg af beholdningen. I den forbindelse er der en række faktorer, der skal undersøges nærmere:

- Er der købere til foderet?
- Hvilken pris kan foderet afregnes til?
- Hvad vil omkostningerne være for salg af foder – og hvem skal betale dem?

Hvis du overvejer at sælge mere end blot det overskydende foder og i stedet genkøbe foder på et senere tidspunkt, skal du også overveje:

- Til hvilke pris kan foderet genkøbes?
- Vil eventuelle meromkostninger blive dækket af besparelsen på kassekrediten?
- Kan du genkøbe samme foderkvalitet?
- Hvad er risikoen for prisstigninger – og hvordan kan den risiko afdækkes?
- Hvad forventer du at høste i 2016?
- Hvor stort et foderforbrug forventer du frem til høst 2017?

Måske viser dine beregninger, at det vil være en urentabel disposition, men så har du den viden at tage med til mødet med dit pengeinstitut – og du kan oplyse dem om din overvejelse og din beregning. Banken vil kvittere positivt for dine overvejelser.

Muligheder i høsten 2016

Høsten 2016 indeholder også muligheder i forhold til likviditetsfremskaffelse. Mange kender allerede muligheden for høstpantebreve, men muligheden er ikke så udbredt. Alligevel kan det

være et godt alternativ til fremskaffelse af likviditet via f.eks. pengeinstituttet. Men den kommende høst kan også bringes i spil på andre måder. Du kan eksempelvis overveje, om du reelt har brug for samtlige slæt græs, eller du kunne undvære de sidste to slæt og i stedet sælge dem til maskinstationen eller naboen. Du kender sandsynligvis allerede udbyttet af det første slæt, og i samarbejde med din planteavlskonsulent kan du vurdere de forventede udbytter af de kommende slæt.

Du kan også overveje, om du har korn nok i siloen til resten af året. Hvis du kender dine nuværende beholdninger, dit faktiske foderforbrug og dit forventede foderbehov, har du gode muligheder for at vurdere, om dit forventede udbytte er tilstrækkeligt eller for stort, og om du producerer nok eller for meget.

Du kan ligeledes overveje dine omkostninger forbundet med at få høsten i hus. Det koster likviditet at få høsten hjem, så her kan du overveje, om du kan reducere dit likviditetsbehov ved i stedet helt eller delvist at sælge din høst på roden. Dermed kan du spare maskinstationsomkostningerne eller reducere dine egne produktionsomkostninger. Samtidig kan du overveje, om du producerer til en højere pris, end hvad du kan købe til. Hvis du høster selv, men har en høj fremstillingspris på dit foder, kan du vurdere, om din nabo eller maskinstation kan gøre det billigere, end du selv kan. Dermed kan du måske frigøre kapital, der er bundet i maskiner.

Muligheder i høsten 2017

Høsten 2017 indeholder også muligheder i forhold til likviditetsfremskaffelse, f.eks. i form af ændringer i markplanen med omlægning til salgsafgrøder. I forhold til din forhandling med banken om en øget kreditramme vil pengeinstituttet være interesseret i at vide, hvordan den ekstra kredit skal afdrages. Et bud kunne være via en ændring af fordelingen mellem produktion af foder til eget forbrug og salgsafgrøder.

Igen er viden om faktisk foderforbrug, eksisterende beholdninger og forventet foderforbrug vigtig i forhold til at kunne vurdere, hvilke muligheder en ny markplan kan indeholde. Fremstillingsprisen på foder er naturligvis også vigtig. Kan andre gøre det billigere end dig selv? Men selvom du kan producere foder særdeles billigt, betyder det ikke, at det nødvendigvis er en likviditetsmæssig god beslutning.

Det er ikke vanskeligt, at vurdere om der er likviditet på lager i form af for store beholdninger. Men det kan være svært at vurdere den mulige, reelle likviditet. Omlægning af driften i 2017 er den mulighed, som banken kan være mest interesseret i at høre din mening om.

Tag en samtale med dine konsulenter og få eventuelt hjælp til en beregning af mulighederne.

Veksling af egenkapital til likviditet – maskiner og inventar

Maskiner og inventar indgår også som en del af bedriftens aktiver. Dermed er det også en god idé at kigge på dem som en mulig kilde til at fremskaffe likviditet internt på bedriften. Står du eksempelvis med et A og et B-hold i maskinhuset? Og har du det fulde overblik over dine maskiner, og hvad de koster dig?

Vurder din maskinpark

Som regel gennemgås anlægsaktiverne, hvor maskinerne indgår, én gang årligt i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten. Men en grundigere gennemgang og samtidig vurdering af, hvor meget de enkelte maskiner bidrager på bedriften, kan give mulighed for en likviditetsfremskaffelse. Det kan være, hvis du har maskiner, som med fordel kunne erstattes af en maskinstation, eller du har dubletter stående. Det kan også være godt at overveje, hvad den enkelte maskine koster i brug og eventuelt få udarbejdet en analyse af dine maskinomkostninger på udvalgte maskiner, som ikke bruges så ofte. Der kan således være

penge at hente, og under alle omstændigheder anbefales det at få foretage en vurdering af listen over maskiner på bedriften.

Eftersyn af leasingaftaler

Dine leasingaftaler kan måske også trænge til et eftersyn. Leasing er i mange tilfælde en fordelagtig finansieringsform, som ikke binder likviditet i samme omfang som et almindeligt køb. Længden på kontrakten har selvfølgelig betydning for de samlede omkostninger i leasingperioden, da der jo betales en rente af det leasede beløb. Ofte ses leasingaftaler med en meget kort leasingperiode med det argument, at så kan man hurtigere selv disponere over maskinen, når aftalen er udløbet. Men ud fra en likviditetsmæssig betragtning kan det være fordelagtigt at få en længere leasingperiode. Det skyldes, at renten på leasingaftalen ofte er noget lavere end den rente, som man typisk betaler på en kassekredit. Derfor kan man overveje, om man skal forlænge nogle af de eksisterende leasingaftaler og dermed reducere det løbende likviditetstræk. Desuden kan "sale og lease back" af egne maskiner være en mulighed for likviditetsfremskaffelse. Dette forudsætter dog, at de(n) maskine(r), som skal sælges og genleases, er frie og ubehæftede, for har pengeinstituttet pant i maskinen, skal de give tilladelse til, at maskinen kan sælges med henblik på frigørelse af likviditet.